

SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

You have Downloaded, yet Another Great
Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

**SA EXAM
PAPERS**

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

TOERISME

NOVEMBER 2018

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 200

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 17 bladsye.

ONDERWERPE IN DIE TOERISME KABV		AFKORTING
Onderwerp 1	Toerismesektore	TS
Onderwerp 2	Kaartwerk en toerbeplanning	KTB
Onderwerp 3	Toerismebesienwaardighede	TB
Onderwerp 4	Volhoubare en verantwoordelike toerisme	VVT
Onderwerp 5	Plaaslike, streeks- en internasionale toerisme	PSI
Onderwerp 6	Kultuur- en erfenistoerisme	KE
Onderwerp 7	Buitelandse valutaverhandeling	BVV
Onderwerp 8	Kommunikasie en kliëntediens	KK
Onderwerp 9	Bemarking	B

AFDELING A: KORTVRAE**VRAAG 1**

1.1	1.1.1	C✓/Schengen	KTb	(20)
	1.1.2	B✓/Geelkoors	KTb	
	1.1.3	D✓/bBank-verkoopskoers	KTb	
	1.1.4	C✓/ ~~hulle horlosies~~ EEN uur <u>in die somer</u> vorentoe te draai ~~in die somer~~	KTb	
	1.1.5	C✓/'n voertuig <u>inby</u> sekere buitelandse bestemmings <u>te gehuur word</u> .	KTb	
	1.1.6	A✓/'n Besienswaardigheid is 'n glanspunt wat toeriste wil ervaar, terwyl 'n ikoon 'n simbool is wat 'n bestemming verteenwoordig.	Tb	
	1.1.7	D✓/Switserland	Tb	
	1.1.8	A✓/Ikoon A en ikoon B	Tb	
	1.1.9	B✓/Algarve	Tb	
	1.1.10	A✓/prent van vingertaal	Tb	
	1.1.11	C✓/volhoubare	VVT	(5)
	1.1.12	A✓/Besoldiging/ <u>Vergoeding</u>	TS	
	1.1.13	A✓/Stel die toesighouer in kennis wanneer jy nie by die werk sal wees nie.	TS	
	1.1.14	C✓/Uniform-toelaag	TS	
	1.1.15	A✓/ <u>Beskadigde</u> toegangspaaie ~~sal beskadig word~~ en minder toeriste <u>wat sal</u> die oorde besoek.	PSI	
	1.1.16	B✓/spertye tydens die voorbereidingsproses nagekom word.	PSI	
	1.1.17	C✓/Fair Trade Tourism (FTT)	VVT	
	1.1.18	B✓/verlies aan beleggersvertroue.	PSI	
	1.1.19	C✓/lugmarkte	PSI	
	1.1.20	C✓/die gas verontrief.	CC	
1.2	1.2.1	TravelWallet✓	PSI	(5)
	1.2.2	MasterCard✓	PSI	
	1.2.3	telegrafiese oorplasing✓	PSI	
	1.2.4	enkeltoeslag✓	KTb	
	1.2.5	afrekking✓	TS	
1.3	1.3.1	finansiële status ✓	KTb	(5)
	1.3.2	rooi ✓	KTb	
	1.3.3	<u>v</u> ~~V~~ ermenigvuldiger- ✓	BVV	
	1.3.4	akkommodasie ✓	KTb	
	1.3.5	Koepel van die Rots ✓	Tb	
1.4	1.4.1	D✓/KwaZulu-Natal	PSI	(5)
	1.4.2	E✓/Kanada	PSI	
	1.4.3	A✓/Australië	PSI	
	1.4.4	B✓/Londen	PSI	
	1.4.5	F✓/Rio de Janeiro	PSI	

1.5	1.5.1	C✓/Bronmarkte	PSI
	1.5.2	F✓/Doel van reis	PSI
	1.5.3	E✓/Gemiddelde <u>bestedingspandering</u>	PSI
	1.5.4	A✓/Toeriste- ~~b~~ esienwaardighede	PSI
	1.5.5	B✓/Navorsingsmetodes	PSI

(5)

TOTAAL AFDELING A: 40

**AFDELING B: KAARTWERK EN TOERBEPLANNING; BUITELANDSEVALUTA-
VERHANDELING****VRAAG 2**

- 2.1 2.1.1 (a) AF0995✓ KTB (1)
• Air France 0995
- Let wel:** *Moenie slegs "0095" aanvaar nie.*
- (b) 2D✓ KTB (1)
- (c) CDG✓ (1)
- 2.1.2 Sy sitpleknommer is 2D wat aan die voorkant van die vliegtuig is. ✓✓ KTB (2)
• Hy is in besigheidsklas bespreek wat aan die voorkant van die vliegtuig geleë is.
• Volgens die konfigurasie van die vliegtuig, is sy sitplek in die tweede ry wat aan die voorkant van die vliegtuig geleë is.
• As 'n besigheidsklaspasassier kry hy voorkeur met die aanboordgaan-proses.
- 2.1.3 Om vir die lugdiens papier te bespaar✓✓ KTB (4)
• Om drukwerk en onderhoudskostes vir die lugdiens te
• verminder. ✓✓
• Om te voldoen aan volhoubare praktyke
• Om die spoed van die aanmeldproses te versnel
• Om tegnologie gevorderd te wees
• Om druk op die lugdiens personeel tydens inboek proses te verlig.
- 2.1.4 (a) Dit is 'n geriefliker opsie ten opsigte van toeganklikheid (mobiele toestelle) in vergelyking met harde kopieë. ✓✓ KTB (2)
• Dit kan nie maklik verlore raak nie – dit is op die selfoon.
• Dit verhoed lang rye by die aanmeldtoonbanke wanneer daar sonder ingeweegde bagasie gereis word.
• Toeriste wat op tegnologie ingestel is, sal verkies om van hierdie aanmeldproses, wat glad verloop, gebruik te maak.
- (b) Die selfoon se battery kan pap word. ✓✓ KTB (2)
• Probleme met toegang tot die Internet om die elektroniese instapkaart af te laai.
• Die selfoon kan verlore raak/gesteel word/beskadig.
• Toeriste/personeel wat nie op tegnologie ingestel is nie, sal dit moeilik vind om die tegnologie te gebruik.
• Nie alle selfone kan die toepassing gebruik nie.
- 2.2.1 Die vlugroetes bestaan uit twee direkte vlugte sonder dat daar onnodig heen en weer gereis word. ✓✓ KTB (2)
• Die vlug noordwaarts gaan direk na Parys waar daar oorgestaan word, gevolg deur 'n direkte transatlantiese vlug weswaarts na Havana.
• -Dit is 'n 1-stop vlug.
• Daar is geen direkte vlugte na Havana nie, daarom was hy in transito in Parys.

2.2.2	Been 1 van Mnr. Smith se reis	Parys (+1)	Johannesburg (+2)	KTB
	Tydverskil:	1 uur ✓		
	Tyd op OR Tambo 19:00 - 1 uur tydverskil	= 18:00 ✓		
	Daglig Besparingstyd:	18:00 (+✓) 1 uur DBT		
	Tyd in Parys:	= 19:00 ✓		
		OF		
		19:00 ✓✓✓✓		

OF

	Parys (+1)	Johannesburg (+2)
Daglig Besparingstyd:	Parys (+2) ✓	
Tydverskil:	0 ure ✓	
Vertrektyd:	19:00 (+/- 0✓) uur tydverskil = 19:00 ✓	

(4)

2.2.3	Aankomstyd in Parys:	19:00 (+)✓ 11 ure vliegtyd = 06:00 ✓
	Vertrektyd na Havana:	16:00
	Transito-tyd in Parys:	16:00 (-✓) 06:00 = 10 ure ✓
		OF
		10 ure ✓✓✓✓

(4)

2.2.4	Been 2 van Mnr. Smith se reis	Havana (-5)	Parys (+1)	KTB
	Tydsverskil:	6 ure ✓		
	Tyd in Havana (wanneer hy Parys verlaat):	16:00 (-✓) 6 ure tydsverskil = 10:00 ✓		
	Vliegtyd na Havana:	21:00 - 10:00 = 11 ure ✓✓		
		OF		
		11 ure ✓✓✓✓✓		

OF

	Havana (-5)	Parys (+1)	KTB
Daglig Besparingstyd bygetel:	Havana (-4)	Parys (+2)	
Tydsverskil:	6 ure ✓		
Tyd in Havana (wanneer hy Parys verlaat):	16:00 (-✓) 6 ure tydsverskil = 10:00 ✓		
Vliegtyd na Havana:	21:00 - 10:00 = 11 ure ✓✓		

(5)
[28]

VRAAG 3

- 3.1 Euro✓
• € BVV (1)
- 3.2 3.2.1 Bank moet 'n wins maak as geldeenhede/FOREX verkoop word. ✓✓ BVV (2)
- 3.2.2 Tsjeggiese Republiek ✓ BVV
• Tsjeggiese / Tsjeggiese kroon
- Egipte ✓ (2)
• Egiptiese / Egiptiese pond
- 3.3 3.3.1 $R26\ 000 + R3\ 800 + R23\ 100 = R52\ 900$ ✓✓ BVV (2)
• R52 900
- 3.3.2 $R58\ 000 - R52\ 900 = R5\ 100$ BVV
Ja
Sy het nie haar begroting oorskry nie ✓✓ en sal R5 100 ekstra hê. (2)
Let Wel: Moenie enige punte toeken vir JA nie
- 3.3.3 $R58\ 000 \div (\checkmark) 14.11\checkmark = \text{USD } 4\ 110,56\checkmark$ BVV (3)
- OF**
- USD 4 110,56✓✓✓
- 3.3.4 $\text{USD}150 \times (\checkmark) 14,07\checkmark = R\ 2\ 110,50\checkmark$ BVV (3)
- OF**
- R 2 110,50✓✓✓

3.4 PARAGRAAF

BVV

HOE 'N SWAK RAND KAN HELP OM ARMOEDE EN WERKLOOSHEID IN SUID-AFRIKA TE VERLIG.

'n Swak rand sal meer inkomende internasionale toeriste na Suid-Afrika lok. ✓✓ Wanneer inkomende internasionale toeriste meer in Suid-Afrika bestee, sal daar 'n groter vraag na toerismeprodukte en dienste geskep word. ✓✓

Hulle sal beter waarde vir hulle geld kry en daarom meer spandeer binne die plaaslike ekonomie. ✓✓

(6)

- Meer internasionale toeriste sal na Suid-Afrika kom, hulle sal meer spandeer en daarom armoede en werkloosheid verlig.
- Wanneer die rand swak is, sal inkomende internasionale toeriste meer rand vir hulle geldeenhede ontvang, wat aan hulle groter spandeerkrag in Suid-Afrika sal gee.
- 'n Toename in die vraag sal lei tot 'n groei in die BBP.
- Meer werksgeleenthede word geskep.
- Verbetering van lewensstandaarde vir die mense van Suid-Afrika.

Paragraafformaat

Volledige, goed-saamgestelde sinne is gebruik, geskryf as 'n volledige paragraaf sonder kolpunte ('bullets') of nommers. ✓

(1)

[22]

TOTAAL AFDELING B:**50**

AFDELING C: TOERISMEBESIENSWAARDIGHEDE; KULTUUR- EN ERFENIS-TOERISME; BEMARKING**VRAAG 4**

4.1	4.1.1	Brittanje✓ • VK • Verenigde Koninkryk • Groot Brittanje • Engeland	TB	(1)
	4.1.2	Pad- / Spoor- / Watervervoer ✓✓ Let wel: Aanvaar 'n relevante <u>voorbeeld soos</u> <u>dubbeldekker, bus, bus</u> ✓✓ bus, Metertaxi's / moltrein, rivierboot	TB	(2)
	4.1.3	1 - Toringbrug✓ 2 - Big Ben✓ / <u>Westminster paleis</u> 3 - Buckingham Paleis✓	TB	(3)
	4.1.4	(a) Verandering van die Wagte✓✓ Let wel: ~~Aanvaar enige verwysing na 'n militêre aktiwiteit by die ikoon~~ (b) Die wagte ~~Op 'n sekere tyd elke dag ruil die wagte by die wat die~~ paleis voer 'n militêre roetine uit wat baie toeriste lok. ✓✓ • Die verandering van die wagte en die seremonie van die proses het 'n tradisie geword en word deur baie toeriste geniet. (c) Dit is die koninklike tuiste van die Britse monargie✓✓ • Staatsfunksies word <u>by die Buckingham Paleis</u> ~~daar~~ gehou	TB	(2)
	4.1.5	Toring van Londen ✓	TB	(1)
4.2	4.2.1	Ayers Rots✓ • <u>Uluru-Kata Tjuta Nasionale Park</u> • <u>Uluru-Kata Tjuta</u> • Let wel: Moenie slegs " <u>Uluru</u> " aanvaar nie.	TB	(1)
	4.2.2	Sydney Operahuis✓	TB	(1)

- 4.2.3 Ja. TB (2)
Die besoekersgetalle oortref die teikengetalle✓✓
• Dit lok toeriste van regoor die wêreld wat in kultuur, erfenis of in die natuur belangstel.

OF

Nee.

Hulle het nie volhoubare en verantwoordelike bestuursplanne in plek nie

- Toeriste verwoes die terrein deur rommel te strooi en die terrein te beskadig deur daarop te klim.
- Die toeriste ignoreer die godsdienstige belangrikheid van die terrein.
- Daar is min fokus op die algemene voorkoms en onderhoud van die besienswaardigheid.
- Daar is geen voordele vir positiewe invloed op die Inboorlinge en die omgewing nie.

LET WEL: Moenie enige punte toeken vir JA of NEE nie

- 4.2.4 (a) Toeriste klim die rots al is die inboorlinge nie ten gunste daarvan nie.✓✓ TB (4)
Die Inboorlinge trek geen voordeel uit toeriste wat die terrein besoek nie, hoewel die grond aan hulle behoort. ✓✓
• Dit is 'n heilige terrein vir die Inboorlinge en moet met respek behandel word.
- Min Inboorlinge word deur die park in diens geneem.

- (b) **Probleme met die klim van die rots** TB (2)
Beperk die getal klimmers✓✓
• Betrek die Inboorlinge by die gee van toestemming aan klimmers.
- Gebruik die plaaslike Inboorlinge as gidse vir die klimmers.

Inboorlinge trek nie voordeel uit toerisme nie

Die Inboorlinge moet aansporingsbonusse kry soos om aandeelhouders in besienswaardighede te word. ✓✓ (2)

- Die Inboorlinge moet betrokke wees in die beplanning en bestuur van die toeriste-aktiwiteite in en om die besienswaardigheid.

Disrespek teenoor die heilige terrein

- Verskaf inligtingsborde/pamflette met inligting oor verantwoordelike optrede deur toeriste.
- Strenger regulasies moet deur die regering afgedwing word.

Min Inboorlinge in diens

- Beleidstuk oor voorkeur-indiensneming van Inboorlinge.

• Let Wel: Verseker dat elke aanbeveling wat in (b) gegee word, aan die rede in (a) gekoppel is.

[25]

VRAAG 5

5.1	5.1.1	Noordkaap✓	KE	(1)
	5.1.2	Kultuur✓	KE	(1)
5.2	Die #Khomani San stamme woon steeds in hierdie omgewing en hulle beoefen steeds sekere van hulle oeroue kulturele tradisies. ✓✓		KE	(2)
5.3	Verbeterde lewenskwaliteit 'n Toename in toerismegetalle sal groter inkomste tot gevolg hê en gevolglik kan hulle geld bestee aan basiese noodsaaklikhede om hulle lewenskwaliteit te verbeter. ✓✓		KE	(2)
	• Met die #Khomani Kulturele Landskap wat 'n Wêreld Erfenisterrein geword het, sal daar 'n toename in die aantal toeriste wees wat hierdie area besoek, wat 'n groter inkomste vir die mense sal beteken. • Verhoogde inkomste sal armoede in hierdie landelike deel van Suid-Afrika verlig en hulle lewenskwaliteit verbeter. • Werkskepping			
	Kultuurtrots en volhoubaarheid Omdat tradisionele praktyke wat uit die tye van die oerwoner dateer, steeds toegepas word, sal hulle hul kultuur kan bewaar. ✓✓			(2)
	• Hulle kultuur het aan hulle Wêreld Erfenisstatus gegee, so hulle sal nou hulle kulture beskerm en trots daarop wees. • Hulle sal die terrein volhoubaar bestuur en ook hulle kultuur beoefen omdat dit 'n besienswaardigheid is wat vir hulle 'n inkomste verdien en toeriste na hierdie landelike deel van Suid-Afrika bring.			
	Toeganklikheid tot infrastruktuur Die #Khomani mense sal ook nou deel in en voordeel trek uit die opgradering van infrastruktuur as gevolg van die toename in besoekersgetalle en 'n verhoogde belangstelling om die nuwe Wêreld Erfenisterrein te besoek. ✓✓			(2)
	• Toename in besoekersgetalle na die Wêreld Erfenisterrein sal die vraag na toerisme-infrastruktuur en ondersteuningsdienste aanwakker wat die vermenigvuldigingseffek in werking sal stel vir die streek.			
	Paragraaf formaat Volledige, goed-saamgestelde sinne is gebruik, geskryf as 'n volledige paragraaf sonder kolpunte ('bullets') of nommers. ✓			(1)
				[11]

VRAAG 6

- 6.1 World Travel Market M ✓ B
 • WTM
 ITB ✓ (2)
- LET WEL: Aanvaar enige volgorde*
- 6.2 Toerismebesighede in Suid-Afrika adverteer onder andere hulle buiteleweprodukte en dienste aan plaaslike toeriste. ✓✓ B
 • Hulle vertoon toerismeprodukte en -dienste wat in Suid-Afrika beskikbaar is. (2)
- 6.3 Aantreklike en treffende uitstallings van al 9 provinsies by Suid-Afrikaanse Toerisme se stalletjies. ✓✓ B
 Brosjures, DVD's en geskenkies met *Trots Suid-Afrikaans-* handelsmerke. ✓✓ (4)
 • Personeel beman die stalletjies en beantwoord vrae oor Suid-Afrika
 • Netwerkgeleenthede met ander internasionale rolspelers en bevordering van die Suid-Afrika handelsmerk aan hierdie rolspelers.
 • Aanbiedings oor Suid-Afrikaanse produkte en dienste
 • Deel plasing op sosiale media platforms
- 6.4 6.4.1 Toerisme besighede word aangemoedig om hoë diensleweringvlakke te handhaaf om goeie publisiteit te behou. ✓✓ B
 • Verantwoordelike bestuursplanne is in plek om die toerismebesighede volhoubaar te ondersteun. (2)
 • Toerismebesighede moet goeie besigheidsbeginsels in plek hê om winsgewendheid te verseker en die waarborg te hê dat die besigheid 'n sukses sal wees en in die toekoms nog besigheid sal kan doen.
- 6.4.2 Plaaslike mense moet handelsmerk ambassadeurs vir die land word en altyd positiewe dinge oor Suid-Afrika sê. ✓✓ (2)
 • Elke Suid-Afrikaner moet hulle deel doen om te verseker dat Suid-Afrika 'n veilige, skoon en mooi land sal wees.
 • Suid-Afrikaners moet verantwoordelik optree om te wys dat hulle trots is op hulle land.
 • Om Suid-Afrikaners aan te moedig om verantwoordelike reisigers in hulle eie land te wees.
 • Moedig Suid-Afrikaners aan om hulle eie land te ontdek.
- 6.5 Belanghebbendes sal vooraf tyd hê om voor te berei en relevante partye in kennis te stel van hierdie bemarkingsgeleenthede. ✓✓ B
(2)
[14]

TOTAAL AFDELING C: 50

AFDELING D: TOERISMESEKTORE; VOLHOUBARE EN VERANTWOORDELIKE TOERISME**VRAAG 7**

- 7.1 7.1.1 'n Mondelinge of skriftelike ooreenkoms wat die terme en voorwaardes van die indiensneming stipuleer. ✓✓ TS (2)
- Let wel: Aanvaar voorbeelde wat aan die Dienskontrak gekoppel is.
- 7.1.2 Werk dubbel skofte met geen oortydbetaling. ✓✓ TS (2)
- Word nie toegelaat om tydens skofte te sit nie.
  - Meer verantwoordelikhede sonder ekstra betaling.
  - Word ongeskik behandel deur haar werkgewer
  - Geen personeelvervoer beskikbaar aan die einde van hulle laatnag skofte nie
  - Geen geleenthede beskikbaar om griewe te lug nie.
- 7.1.3 Sy moet haar werkgewer bewus maak van haar griewe en die huidige onaanvaarbare werksomstandighede duidelik uiteensit en maniere voorstel hoe om daarop te verbeter. ✓✓ TS (4)
- Kry regsadvies van 'n van 'n arbeidsreg kenner / CCMA ✓✓
- Bespreek die saak met die Unie waaraan sy behoort.
  - Probeer om die griewe met die werkgewer op 'n vriendelike manier op te los met klem op die voldoening aan die terme wat in die dienskontrak vervat is.
  - Begin met die restaurant se interne grieweprosedures indien daar een in plek is.
- 7.1.4 Tekort aan konsentrasie/fokus op die take wat gedoen moet word wanneer sy by die werk is. ✓✓ TS (4)
- Nie gretig om haar beste te lewer by die uitvoering van haar pligte by die werk nie. ✓✓
- Frustrasies uithaal op kliënte wat sy bedien.
  - Demotivering kan daartoe lei dat take onvolledig gelaat word of geheel en al nie aangepak word nie.
  - Afwesigheid / laatkommery sal toeneem.
  - Lojaliteit aan die maatskappy kan ingeboet word.

[12]

VRAAG 8

- 8.1 8.1.1 Riglyne wat aandag skenk aan verantwoordelike en toepaslike optrede wanneer 'n bestemming besoek word. ✓✓ VVT (2)
- Dit sluit gepaste gedragriglyne sowel as die pilare van volhoubaarheid en verantwoordelike toerisme in.
- 8.1.2 Verseker dat die bronne in 'n omgewing gerespekteer en volhou word sodat die nageslag voordeel daaruit kan trek en dit kan geniet. ✓✓ VVT (2)
- 8.1.3 Doen navraag by plaaslike leiers oor die gepaste optrede ten opsigte van plaaslike gewoontes en godsdienstige seremonies. ✓✓ VVT (6)
- Respekteer die waardigheid/privaatheid van plaaslike mense. ✓✓
- Wees sensitief en vra toestemming voor foto's geneem word. ✓✓
- Doen vooraf navorsing oor die kultuur by die besienswaardigheid om te verseker dat daar nie aan plaaslike inwoners aanstoot gegee word nie.
  - Trek gepas aan om nie aanstoot te gee nie
  - Neem deel aan alledaagse aktiwiteite van die plaaslike mense.
  - Toeriste moet aangemoedig word om verantwoordelik teenoor die omgewing op te tree. (Aanvaar voorbeelde in die konteks van die kultuurdorpie)
- 8.2 8.2.1 (a) Maatskaplike pilaar✓ VVT (2)
- Mense pilaar
- Ekonomiese Pilaar✓
- Winspilaar
- (b) Maatskaplike pilaar (mense pilaar) - beradingsessies✓ / VVT (2)
- ondersteun die gesondheid van MIV-positiewe vroue
- Ekonomiese Pilaar (winspilaar) - finansiële ondersteuning✓ /
- maak en verkoop van seep.✓
- Let Wel:** As die pilaar nie in (a) gegee word nie, kan geen punte vir (b) toegeken word nie.
- 8.2.2 Bied werk en bemagtiging aan die plaaslike vrouens wat HIV-positief is. ✓✓ VVT (4)
- Die finansiële voordele wat deur indiensneming verkry word, word gebruik om aan die basiese behoeftes van hierdie vrouens en hulle kinders te voldoen. ✓✓
- Die verdienste stel hierdie vrouens in staat om toegang te hê tot basiese gesondheidsbenodigdhede om 'n gesonde leefstyl te volg bv. toegang tot medikasie.
  - Die berading vergroot hulle kennis oor die HIV epidemie en help hulle om 'n gesonde lewensstyl te volg.
  - Vaardighede word ontwikkel.

[18]

TOTAAL AFDELING D:**30**

AFDELING E: PLAASLIKE, STREEKS- EN INTERNASIONALE TOERISME; KOMMUNIKASIE EN KLIËNTEDIENS**VRAAG 9**

- 9.1 9.1.1 Voëlgriep het uitgebreek✓✓ PSI (2)
- Uitbreek van H5N8 voëlgriepvirus
  - Besmette wilde voëls
  - Het die dood van baie wilde voëls veroorsaak
  - Die verspreiding van die virus is gestop
- 9.1.2 **Positiewe** PSI
- Toeriste moet hulle kinders opvoed oor die voorkomende maatreëls wat in plek is om die verspreiding van die virus te stop. ✓✓ (2)
- Toeriste sal waardering hê vir die maatreëls wat deur die Dieretuin in plek gestel is om besoekers te beskerm teen die opdoen en verspreiding van die virus.
  - Toeriste mag die Dieretuin as 'n verantwoordelike besienswaardigheid beskou as gevolg van hulle pogings om voëlgriep onder bedwang te hou.
  - Chemikalië wat gebruik word, is nie skadelik vir die mens nie.
- Negatiewe**
- Sommige toeriste sal die ontsmettingmiddels wat die Dieretuin gebruik as skadelik vir mense en die omliggende omgewing beskou.✓✓
- Sommige toeriste sal nie gemaklik daarmee wees om hulle voete of skoene in 'n voetbad by die uitgange te sit nie. (2)
  - Besoekers sal hulle besoek aan die besienswaardigheid uitstel totdat dit veilig is en dit sal 'n afname in kaartjieverkope tot gevolg hê.
  - Negatiewe publisiteit as gevolg van mondelingse advertensie
  - Die hele proses kan tydrawend wees
- LET WEL:** Ken punte toe vir EEN antwoord uit ELKE kategorie (positiewe en negatiewe)
- 9.1.3 Onvoorsiene gebeurtenis✓✓ PSI (2)
- Boot/veerboot ongeluk
- 9.1.4 Toeriste sal huiwerig wees om die veerbote na Robbeneiland te gebruik as gevolg van die gevaarelement. ✓✓ PSI
- Toeriste mag dalk besluit om nie Robbeneiland te besoek nie, maar eerder verkies ander bestemmings te besoek. ✓✓ (4)
- ~~Minder tyd wat in die Wes-Kaap deurgebring word, sal 'n laer spandering op toerismeprodukte en dienste tot gevolg hê.~~
  - Besoekers sal besorg wees oor hulle veiligheid wanneer hulle ander besienswaardighede in die Wes-Kaap besoek.
- 9.1.5 'n Afname in buitelandse toeriste-aankomste na Suid-Afrika sal tot verminderde buitelandse inkomste lei. ✓✓ PSI
- Daar sal 'n negatiewe invloed op die vermenigvuldigingseffek wees as gevolg van minder toeriste wat die besienswaardighede besoek. ✓✓ (4)
- Plaaslike reise na die betrokke areas sal verminder wat 'n vermindering in besoekersgetalle en spandering tot gevolg sal hê.
  - Dit sal werksverliese tot gevolg hê.

- 9.2 9.2.1 Veelvoudige reise ✓✓ PSI (2)
- Groep 3
  - 445-495
  - ~~(41, 1%)~~
  - Toeriste wat in Junie 2017 Suid-Afrika meer as een keer binnegekom en verlaat het
- 9.2.2 (a) **Slegs aankomste** PSI
- Inkomende internasionale toeriste het voortgegaan om geld te spandeer tydens hulle verblyf aangesien hulle vir 'n onbepaalde tydperk in die land gebly het. ✓✓ (2)
- (b) **Veelvoudige reise** PSI
- Die basiese spandering van inkomende internasionale toeriste word herhaal tydens elke terugkeerbesoek aan die land oor 'n tydperk van een maand. ✓✓ (2)
- Vir elke reis wat toeriste na Suid-Afrika onderneem, benodig hulle akkommodasie, vervoer, kos ens. en verhoog sodoende die gemiddelde spandering.
- 9.3 Lojaliteitspunte kan gebruik word om betalings vir aankope aan te vul, wat dus produkte/dienste meer bekostigbaar maak (afslag). ✓✓ (2)
- Die toeriste sal hulle opgehoopde Lojaliteitspunte by die lojaliteitsvennote spandeer, wat sodoende die finansiële voordele vir hierdie besighede vergroot.

LET WEL: Moenie eenwoord-antwoorde aanvaar nie.

[24]

VRAAG 10

- 10.1 10.1.1 Maak gebruik van tegnologie soos luisterapparate (audio-toere) en vertalings-toeps ("Apps"). Maak gebruik van vertalingstoestelle. ✓✓ CC (2)
- Neem toeristegidse in diens wat die taal van die groep kan praat.
  - Neem veeltalige toeristegidse (praat meer as een taal) in diens.
  - Toere vir kleiner groepe
  - ~~Maak gebruik van luisterapparate (audio-toere)~~
  - Heropleiding van toeristegidse om kommunikasievaardighede te verbeter.:-
  - Stel inligting in verskillende tale beskikbaar.
- 10.1.2 Open 'n restaurant by die besienswaardigheid. ✓✓ CC (2)
- Moedig entrepreneurskap aan deur plaaslike verkopers toe te laat om by die besienswaardighede handel te dryf.
  - Gaan in vennootskap met nabygeleë kos- en drank besighede.
- 10.2 Die besienswaardigheid kan van verskillende soorte terugvoermetodes gebruik maak, soos terugvoerkaarte, vraelyste ens. om te bepaal hoe suksesvol die aanbevelings hierbo was. ✓✓ CC (2)

LET WEL: Aanvaar voorbeelde van terugvoermetodes.

TOTAAL AFDELING E: [6]
GROOTTOTAAL: 30
200